

קיב

גם זה המזמור נאמר בא"ב, ככל פסוק שני אותיות ובשני אחרונים שלש, ומספר על מדות טובות שיבור לו אדם והיאך יתן צדקה ושכרו שלא יצטרך לבריות:
 א הַלְלוּיָהּ | אֲשֶׁר־אֵישׁ יֵרָא אֶת־יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִיץ מְאֹד: ב גִּבּוֹר בְּאַרְצֵי יְהוָה יִרְעוּ דוֹר
 וְיִשְׂרָיִם יִבְרָךְ: ג הוֹן וְעֹשֶׁר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד: ד זָרַח בְּחֹשֶׁךְ אֹר לְיִשְׂרָאֵל חֲנוּן
 וְרַחוּם וְצַדִּיק: ה טוֹב־אֵישׁ חוֹנֵן וּמְלוֹה יִכְלָל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט: ו פִּי־לְעוֹלָם לֹא־יִמוּט לְזִכֵּר
 עוֹלָם יְהוָה צַדִּיק: ז מִשְׁמוּעָה רָעָה לֹא יִירָא נִכּוֹן לָבוֹ בַּטַּח בְּיְהוָה: ח סְמוּךְ לְבוֹ לֹא יִירָא
 עַד אֲשֶׁר־יִרְאֶה בְּצַרּוֹ: ט פֶּזֶר | נָתַן לְאֲבִיוֹנִים צִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד קָרְנוֹ תְרוּם בְּכַבּוֹד:
 י רָשַׁע יִרְאֶה | וְכַעַס שִׁנּוּי יַחַרֵּק וּנְמָס תְּאֻת רִשְׁעִים תֹּאבֵד:

קיג

כו יספר נפלאות מציאת מצרים:

א הַלְלוּיָהּ | הִלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה הִלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה: ב יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:
 ג מִמְזוֹרַח־שָׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ מֵהַלָּל שֵׁם יְהוָה: ד רָם עַל־כַּלְגוּזִים | יְהוָה עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ:
 ה מִי בְיְהוָה אֱלֹהֵינוּ תִּמְגַּבִּיהִי לְשַׁבַּת: ו הַמִּשְׁפִּילִי לְרֵאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבְאַרְצֵי: ז מְקִימֵי מַעְפָּר
 דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן: ח לְהוֹשִׁיבֵי עַם־נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ: ט מוֹשִׁיבֵי | עֲקָרַת הַפִּיֹת
 אִם־הַבְּנָיִם שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ:

המשך ביאור למס' עירובין ליום שישי עמ' א

- 1 הגמרא מפרשת את הפסוק. אומרת הגמרא: 'קִינִים', זו פּוֹרְעָנוּתָן
 2 שֶׁל צַדִּיקִים בְּעוֹלָם הַיָּה, שְׂבִיקִים כּוֹנֵת הַפְּסוּק לְפּוֹרְעָנוּת, וְכֵן הוּא
 3 אוֹמֵר בְּכַתוּב (יחזקאל לב טו) 'קִינָה הִיא וְקוֹנְנֹתָ, וְהַכּוֹנֵה שֶׁם לְקוֹנֵן עַל
 4 דְּבָרֵי הַפּוֹרְעָנוּת שֶׁתּוֹבָא עַל מְצָרִים שְׂרָאָה הַנְּבִיא בְּמִרְאָה הַנְּבוּאָה,
 5 ואֵף כַּאֵן הַכּוֹנֵה שְׂרָאָה בַּה כְּתוּבָה הַפּוֹרְעָנוּת שֶׁתּוֹבָא עַל הַצַּדִּיקִים
 6 בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּמָה שֶׁנֶּאֱמַר 'וְהִגְדָּה', זוּ מִתֵּן שֶׁכֶּרֶן שֶׁל צַדִּיקִים לְעֵתִיד
 7 לְבָא, שְׂבִי'הֲגָדָה כּוֹנֵת הַפְּסוּק לְשִׂמְחָה, וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּכַתוּב (תהילים
 8 צב ד) 'עָלִי הִינּוּן כְּבָנוֹר', וְהִינּוּ שֶׁהַנְּבִיא רָאָה שְׁכֻתוֹבִים דְּבָרִים
 9 מִשְׁמַחִים, וְהֵם שְׂכָרָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים לְעֵתִיד לְבוֹא. וּמָה שֶׁנֶּאֱמַר 'וְהִי',
 10 זוּ הִיא פּוֹרְעָנוּתָן שֶׁל רִשְׁעִים לְעֵתִיד לְבָא, שְׂהִי לִשׁוֹן פּוֹרְעָנוּת, וְכֵן
 11 הוּא אוֹמֵר בְּכַתוּב (יחזקאל ז כב) 'הִנֵּה עַל הַיָּה תְּבוֹא', וְהַכּוֹנֵה שִׁיבּוֹא
 12 שֶׁבַר עַל שֶׁבַר לְרִשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, ואֵף כַּאֵן רָאָה הַנְּבִיא בְּמַגִּילָה שֶׁבַר
 13 וּפּוֹרְעָנוּת שִׁיבּוֹאוֹ לְרִשְׁעִים לְעֵתִיד לְבוֹא.
 14 הַגְּמָרָא שְׁבָה לְדַבֵּר בְּשִׁיעוּר גּוֹדְלָה שֶׁל הַתּוֹרָה: כַּאֲמוֹר לֹא נִתְפַּרֵּשׁ
 15 גּוֹדְלָה שֶׁל הַתּוֹרָה עַד שֶׁבָּא הַנְּבִיא וְנִכְרְיָה כֵּן עֵדוֹ וּפִירְשׁוּ, דְּבִתְּיָב
 16 (זכריה ה א-א) 'וְאָשׁוּב וְאָשָׂא עֵינַי וְאָרְאָה וְהִנֵּה מְגִלָּה עֹפָה, וַיֹּאמֶר אֵלַי
 17 מָה אַתָּה רֹאֵה וְאָמַר אֲנִי רֹאֵה מְגִלָּה עֹפָה אֲרַבָּה עֲשָׂרִים פָּאֲמָה
 18 וְרַחֲבָה עֲשָׂר פָּאֲמָה', 'מְגִילָה עֹפָה' הֵינּוּ מְגִילָה כְּפוּלָה, וְנֶאֱמַר
 19 בְּכַתוּב שֶׁגּוֹדְלָה כְּשֶׁהִיא כְּפוּלָה הוּא עֲשָׂרִים אַמָּה עַל עֶשֶׂר אַמּוֹת
 20 בְּאַמָּה שֶׁל הַקְּב"ה, וְכִי פִשְׁמַת לָהּ הִיא לָהּ עֲשָׂרִים בְּעֲשָׂרִים - וְכַאֲשֶׁר
 21 תִּפְשׁוּט אֶת הַמְּגִילָה וְתַפְתַּח אֶת קִיפּוּלָהּ יִהְיֶה גּוֹדְלָה עֲשָׂרִים אַמָּה עַל
 22 עֲשָׂרִים אַמָּה, וְאוֹתָהּ מְגִילָה הִיא מָה שְׂרָאָה יִחְזַקָּאֵל וְלֹא פִירֵשׁ אֶת
- 23 גודלה, וּבִתְּיָב באותה מגילה שראה יחזקאל (יחזקאל ב' ב) 'הִיא כְּתוּבָה
 24 פְּנִים וְאַחֲרֵי, וְהִינּוּ שֶׁהַמְּגִילָה כְּתוּבָה מִשְׁנֵי צִדֶּיהָ, וְכִי קָלְפַת לָהּ -
 25 וכַאֲשֶׁר תִּקְלַף אֶת הַכְּתִיבָה שֶׁמֶן הָעֵבֶר הַשֵּׁנִי וְתִשְׁמַנָּה בַּעֲבַר הָרֵאשׁוֹן
 26 שֶׁתִּהְיֶה כָּל כְּתִיבָתָה בְּצַד אַחַד, בְּפָה הַיְוִיָּא לָהּ - כִּמְהָ יִהְיֶה גּוֹדְלָה
 27 שֶׁל הַמְּגִילָה, אֲרַבְּעֵין בְּעֲשָׂרִין - אַרְבַּעִים אַמָּה עַל עֶשְׂרִים אַמָּה. וְהִנֵּה
 28 מִדָּה זוּ הִיא בְּאַמּוֹתָיו שֶׁל הַקְּב"ה, וּבְכַדִּי לְדַעַת כִּמְהָ הִיא אַמָּה שֶׁל
 29 הַקְּב"ה, נוֹכַח לְדַעַת זֹאת עַל יַדֵּי הַפְּסוּקִים אוֹדוֹת מִדַּת הָעוֹלָם
 30 בְּאַמּוֹתָיו, וּבִתְּיָב (ישעיה מ"ב) 'מִי מִדְּרַב בְּשִׁעְלוֹ מִים וְשָׁמַיִם בְּזָרַת תִּבְּן'
 31 וְגו', שֶׁמִּדַּת הָעוֹלָם הִיא זֹרֵת, וְזֹרֵת הִיא חֲצִי אַמָּה עַל חֲצִי אַמָּה, הִרִי
 32 שֶׁהָעוֹלָם כּוֹלוֹ הוּא חֲצִי אַמָּה בְּאַמּוֹתָיו שֶׁל הַקְּב"ה, וְהִינּוּ חֲצִי אַמָּה
 33 עַל חֲצִי אַמָּה שֶׁהִיא רֵבַע אַמָּה מְרוּבַעַת, וְכִיּוֹן שֶׁהַתּוֹרָה הִיא אַרְבַּעִים
 34 אַמָּה עַל עֶשְׂרִים אַמָּה, שֶׁהֵם שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת אַמָּה מְרוּבַעוֹת, וּבִשְׁטַח זֶה
 35 יֵשׁ שְׁלוֹשָׁת אַלְפִים וּמֵאוֹתֵים רַבְעֵי אַמָּה, נִמְצָא שֶׁכָּל הָעוֹלָם כּוֹלוֹ הוּא
 36 אַחַד מִשְׁלֹשֶׁת אַלְפִים וּמֵאוֹתֵים בְּתוֹרָה, וְנִמְצָא שֶׁהַתּוֹרָה גּוֹדְלָה מִן
 37 הָעוֹלָם פִּי שְׁלוֹשָׁת אַלְפִים וּמֵאוֹתֵים, וְזֵהוּ גּוֹדְלָה שֶׁנִּתְפַּרֵּשׁ עַל יַדֵּי
 38 זְכַרְיָה.
 39 שְׁמוּעָה נּוֹסֶפֶת: וְאָמַר רַב הַסְּדָא, דְּרִישׁ [דְּרִישׁ - דְּרִישׁ] מְרִי בַר מַר, מֵאֵי
 40 דְּבִתְּיָב - מָה הוּא פִּירוּשׁ הַכְּתוּב (ירמיה כד א-א) 'הָרְאִנִי ה' וְהִנֵּה שִׁנִּי
 41 דוֹדָאֵי תֵּאֲנִים מוֹעֲדִים לִפְנֵי הַיָּבֵל ה' אַחֲרַי הַגְּלוֹת נְבוּכַדְרֶאֱצַר מִלְּךָ
 42 בְּכָל אֶת יְכַנְיָהוּ בֶן יְהוֹיָקִים מִלְּךָ יְהוּדָה וְאֶת שָׂרִי יְהוּדָה וְאֶת הַחֶרֶשׁ
 43 וְאֶת הַמַּסְגֵּר מִירוּשָׁלַם וְיִבְאֵם בְּכָל הַיּוֹדִד (ה) אַחֲרֵי תֵּאֲנִים מוֹבּוֹת
 44 מְאֹד בְּתֵּאֲנִי